

ВИ ПИТАТЕ, СИНДИКАТ ОДГОВАРА

БЕОГРАД

Старосна пензија и уговор на неодређено

На различита питања из области радно-правне заштите и радног законодавства за читаоце „Политике“ одговарају експерти и дугогодишњи правници са положеним правосудним испитом из Савеза самосталних синдиката Београда. Питања можете да пошаљете на и-мејл адресу синдиката питајсиндикат@синдикатбеограда.rs који ће у најкраћем року нашем листу проследити одговоре. Сваког уторка на страницама „Политике“ биће објављена дватри питања са одговорима.

Имам 62 године живота и 33 године радног стажа, и уговор на неодређено време. У таквој сам ситуацији да морам да раскинем радни однос. Да ли ћу, када и како имати право на старосну пензију и колика би она била?

ОДГОВОР: У 2022. години жена може да оствари право на старосну пензију када наврши 63 године и четири месеца живота и најмање 15 година стажа осигурања, и ту нема умањења пензије. Да би се остварило право на превремену старосну пензију за коју постоје умањења, такође морају да буду испуњени одређени законски услови који у конкретном случају нису испуњени, с обзиром на то да је реч о 33 године стажа. Наиме, у 2022. години услов за жене осигуранике за превремену пензију је

39 година и осам месеци стажа осигурања и најмање 59 година живота. Превремена старосна пензија се трајно умањује за 0,34 одсто за сваки месец који недостаје до навршених 65 година живота, а за жене у 2022. до 63 године и четири месеца, с тим да умањење не може бити веће од 20,4 процента. Висина старосне пензије, према подацима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање одређује се према оствареном пензијском стажу и зарадама, односно основицама осигурања за које је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Обрачун се врши стављањем у однос укупне зараде (основице) осигураника, (почев од 1. јануара 1970. године, у правилу) са просечном годишњом зарадом у Републици Србији за сваку календарску годину и на тај начин израчунава годишњи лични коефицијент, који не може бити већи од пет. Збир годишњих личних коефицијентата дели се са периодом за који су обрачунати и добија се лични коефицијент који не може бити већи од 3,8. Тако добијен лични коефицијент множи се са укупно оствареним пензијским стажом и општим бодом који представља фиксни износ који се усклађује на исти начин као и пензија. Женама осигураницима стаж се увећава у одређеном проценту.

Уколико прекинем радни однос и уплаћујем сама износе до законског услова за остваривање права на пензију, колико би биле месечне уплате?

ОДГОВОР: Према подацима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, особе које су укључене у обавезно осигурање на основу Закона о пензијском и инвалидском осигурању могу да уплаћују доприносе, за које почев од јануара 2022. године важе нове основице осигурања, које су у односу на претходни период више за 8,72 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходној години).

Стопа доприноса за пензијско-инвалидско осигурање је 25 процената, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 7.720 до 110.285 динара. Захтев за укључивање у обавезно осигурање као и захтев за престанак својства осигураника може се поднети лично у Фонду ПИО, путем поште или преко е-шалтера, те је за све детаље потребно обратити се самом Фонду ПИО. Е. Р.